

SOSYAL GÜVENLİK REFORMU

Aydınlık Dergisi, 20 Ocak 2008

Yıldırım Koç

Türkiye’de Cumhuriyet döneminde, kişilerin çalışmasına engel olan ve giderlerini artıran risklere (hastalık, iş kazası ve meslek hastalığı, yaşlılık, malüllük, ölüm, analık) karşı büyük ölçüde başarılı bir sosyal güvenlik sistemi kurulmuştu. Bu sistem, çeşitli yanlış uygulamalar nedeniyle, 1990’lı yılların başlarında tıkanıp, finansman açığı vermeye başladı.

Avrupa Birliği ve ABD, gerek doğrudan, gerek Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi kuruluşlar aracılığıyla, sosyal güvenlik sisteminin kökten değiştirilmesini talep etmektedir. Hükümetlerin ve özellikle de AKP iktidarının attığı adımlar, bu talepler doğrultusundadır.

Bu taleplerin yerine getirilmesi nedeniyle, sosyal güvenlik sistemimiz yeni ve kapsamlı bir bunalıma doğru ilerlemektedir. Bir süre sonra, işçilerin ve işverenlerin ödediği primlerle finanse edilen ve açığını devletin kapadığı sosyal güvenlik sistemi çökecek, özel sağlık sigortası ve özel emeklilik programlarının belirleyici olduğu bir düzen hâkim kılınacaktır.

Bu da, parası olanın ayırabildiği para kadar sağlık hizmetinden yararlandığı ve emekli aylıklarının geçim için iyice yetersiz kaldığı bir vurgun düzenine geçiş anlamına gelmektedir.

Emperyalist güçlerin dayatmalarıyla gündeme gelen düzenlemeler, devletin sosyal güvenlik alanındaki katkısını, etkisini ve gücünü yok etmeye yöneliktir. Bunun tek amacı, ilaç ve tıbbi malzeme tekellerinin ve özel emeklilik programlarını sağlayan şirketlerin daha fazla kar elde etmesi değildir. Emperyalist güçlerin sosyal güvenlik sistemimizi çökertme konusundaki ısrarlı tavırları, Türkiye’ye yönelik saldırının unsurlarından biridir. Sosyal güvenlik sistemine saldırı, yalnızca neoliberal politikalar çerçevesinde ele alınamaz. Türkiye’de bu neoliberal saldırıya ek olarak, Türkiye’yi parçalama çabası da söz konusudur.

Türkiye’de devletin yönetimi, denetimi ve desteği altındaki Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi sosyal güvenlik kuruluşları, sağlık hizmeti ve emeklilik imkânı sağlamanın ötesinde çok önemli bir işlev yerine getirmişlerdir.

Türkiye’de kökeni ve inancı ne olursa olsun tüm çalışanlar, şimdi birleştirilerek Sosyal Güvenlik Kurumu haline getirilmiş olan sosyal güvenlik kuruluşlarına yıllarca birlikte prim ödediler; bu kuruluşların sağladıkları hizmetten aynı şekilde yararlandılar ve bu kuruluşların sorunlarını hep birlikte paylaştılar.

Tüm bölgelerde, tüm kökenlerden ve inançlardan insanların ödedikleri primler bir havuzda toplandı ve ihtiyacı olanlar için bu havuzdan ödeme yapıldı. Devletin yönetimi, denetimi ve desteğindeki bu sosyal güvenlik kuruluşları, insanlarımızın dayanışma içinde olmalarına ve bütünleşmelerine önemli katkılarda bulundu; ulusal bilinci ve sınıf bilincini geliştirdi.

Sosyal güvenlik sisteminin çökertilmesi ve özel sağlık ve emeklilik programlarının önem kazanması, bu dayanışmayı ortadan kaldırmaktadır; ulusal bilincin ve sınıf bilincinin gelişmesine büyük darbe indirmektedir.

Devletin denetimi, gözetimi ve yönetimindeki sosyal güvenlik sisteminde, ihtiyaç içindeki insanların bu sıkıntılarının giderilmesi devletin görevi, kişinin hakkıdır.

Bu sistem yıkıldığında, ortaya çıkan boşluğu cemaatler, tarikatlar, aynı ırktan veya soydan gelmeye dayalı dayanışma ilişkileri alınca, görev ve hak ortadan kalkar, sadaka sistemi gelir. Bu değişiklik, ulusal ve sınıfsal bilinci tahrip eder; ümmetçiliği veya ırkçılığı ön plana çıkarır.

Türkiye’de sosyal güvenlik sisteminin emperyalizmin talepleri doğrultusunda çökertilmesine karşı verilen mücadelede, emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri yanımda değildir. Uluslararası sendikacılık hareketinin çok büyük bir bölümü de bu saldırıyı tam bir vurdumduymazlık içinde izlemekle yetinmektedir. Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu (PSI, Kamu Hizmetleri Enternasyonalı) gibi bazı kuruluşların bu sürece eleştirileri ise sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesine karşı çıkışla sınırlıdır.

Sosyal güvenlik sistemine yönelik emperyalist saldırı, yalnızca çalışanlar için değil, aynı zamanda Türkiye’nin ulusal güvenliği açısından da ciddi sorunlar yaratmaktadır. Bu saldırıya karşı verilecek mücadelede de tüm anti-emperyalist, millici ve emekten yana güçlerin ittifakı gereklidir.